

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Alerguș Constantin

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Andronic Natalia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 28 noiembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Torgai Iurii Xxxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în r-nul xxxxx, s. xxxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 29.06.2017 – 28.07.2017 (prima instanță);
2. 18.08.2017 – 28.11.2017 (instanța de apel);
3. 29.01.2018 – 04.04.2018 (instanța de recurs ordinar);

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 28 iulie 2017, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Torgai Iurii a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 9 ani 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

A fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, în sumă de 18410 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Torgai Iurii, la 23 martie 2017, în jurul orei 14:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, venind la domiciliul amplasat în s. xxxxxxxx, în care locuia împreună cu concubina Avram Svetlana și fiul ei Bumbu Dumitru, în urma unui conflict apărut între el și Bumbu Dumitru, din motiv că ultimul i-ar fi sustras bani, conștientizând caracterul ilicit al acțiunilor sale intenționate și conștientizând survenirea consecințelor prejudiciabile, adică survenirea morții lui Bumbu Dumitru, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii, picioarele peste diferite părți ale corpului, ulterior a luat din holul locuinței un topor, cu care intenționat, i-a aplicat lui Bumbu Dumitru

două lovituri în regiunea capului, ca rezultat provocându-i leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, fractura oaselor craniului, fractura mandibulei, hemoragii sub piamater și în ventriculele creierului, infiltrări sangvine multiple în țesuturile moi a capului, gâtului, spatelui, toracelui, fractură a coastei 2 dreapta și coastelor 2,3,4,5,6 stânga, ruptură a pulmonului stâng cu hemopneumotorace, contuzie a cordului și pancreasului, plăgi, echimoze și excoriații multiple pe cap, corp, care potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 53 din 08 mai 2017, au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unor corpuri dure, contondente, posibil și cu pumnii, picioarele, alte obiecte dure, contondente, au fost cauzate cu circa 30-40 minute înainte de deces, sunt periculoase pentru viață în momentul cauzării, se califică ca vătămare corporală gravă, fiind în legătură de cauzalitate directă cu survenirea morții.

Prima instanță a încadrat acțiunile lui Torgai Iurii, în baza art. 145 alin. (1) Cod penal - omorul intenționat, adică omorul unei persoane.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul Botezatu Valerian, solicitând casarea parțială a sentinței în partea ce ține de latura civilă privind încasarea cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să se încaseze de la Torgai Iurii, în beneficiul statului, cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, în mărime de 18410,00 lei, iar în rest sentința să fie menținută fără modificări.

În motivarea apelului, apelantul a invocat că:

- prima instanță greșit a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la Torgai Iurii în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare suportate în cadrul urmăririi penale în mărime de 18410,00 lei, inclusiv: - pentru efectuarea expertizei medico-legale (raport nr. 53 din 08.05.2017) - 1919,00 lei; pentru efectuarea expertizei medico-legale a obiectelor biologice de origine umană și a corpurilor delictive (raport nr. 129 din 26.04.2017) - 14560,00 lei; pentru efectuarea expertizei psihiatrico-legale (raport nr. 49 din 26.05.2017) - 1862,00 lei; pentru efectuarea expertizei medico-legale (raport nr. 87 din 24.03.2017) - 69,00 lei;

- la faza urmăririi penale organul de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (1) Cod penal, a dispus efectuarea expertizelor medico-legale în vederea stabilirii cauzei decesului, gradului de gravitate și caracterului vătămarilor corporale, a expertizei medico-legale a obiectelor biologice de origine umană și a corpurilor delictive în vederea administrării probatoriului pentru a stabili adevărul și circumstanțele cazului, a expertizei psihiatrico-legale în vederea stabilirii stării psihice și fizice a învinuitului, fiind de menționat faptul că expertizele efectuate în cadrul urmăririi penale au servit drept probe concludente și pertinente pentru recunoașterea lui Torgai Iurii culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, la materialele cauzei fiind anexate actele

respective, ce confirmă cheltuielile judiciare suportate de stat la efectuarea expertizelor judiciare;

- la adoptarea sentinței instanța nu a ținut cont de prevederile art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, precum și de prevederile alin. (2) care stipulează că, cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală;

- la adoptarea sentinței instanța nu a luat în considerare prevederile art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare;

- instanța în conformitate cu prevederile normelor procesuale penale expuse supra, urma să oblige inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare suportate din contul statului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 28 noiembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că din materialele dosarului se desprinde că pe cauza dată au fost înfăptuite următoarele expertize: expertiza medico-legală (raport nr. 53 din 08.05.2017); expertiza medico-legală a obiectelor biologice de origine umană și a corpurilor delictive (raport nr. 129 din 26.04.2017); expertiza psihiatrico-legală (raport nr. 49 din 26.05.2017); expertiza medico-legală (raport nr. 87 din 24.03.2017).

De asemenea, instanța de apel a atestat că fiind necesară stabilirea circumstanțelor cauzei, efectuarea expertizelor a fost dispusă de către ofițerul superior de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Cimișlia - Căldare Vitalie (f.d.45; 58; 62; 70, vol. I).

Instanța de apel a menționat că prin prisma prevederilor art. 142, 143, 227, 229 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei se face din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, în sarcina

statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpatului, prin urmare nu poate fi pusă pe seama inculpatului încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei. Astfel, instanța de apel a conchis că urmează a fi respinsă ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 18 410 lei.

În același sens, instanța de apel a notat că prima instanță corect a ajuns la concluzia că în cadrul urmăririi penale nu au fost suportate careva cheltuieli judiciare care ar putea fi încasate de la inculpat, așa cum, solicitantul efectuării expertizei este statul, în persoana organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Cimișlia. Prin urmare, obligația de suportare a cheltuielilor pentru efectuarea constatării și expertizei o poartă statul, în persoana organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Cimișlia ca solicitant.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Andronic Natalia, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, procurorul invocă că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- soluția instanței de apel, prin care a fost respins apelul procurorului referitor la neîncasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare;

- potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală - „*Cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.*” Potrivit alin. (3) a aceleiași norme „*Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate*”. Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces. Totodată, legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat;

- instanța de apel n-a îndeplinit cerințele stipulate în prevederile art. 101, 394, 414 Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu curpinde motivele pe care se întemeiază soluția, criticând decizia instanței de apel anume în partea motivării soluției acesteia privind respingerea apelului declarat de procuror, prin care a fost solicitată încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în prezenta cauză penală din contul inculpatului.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal analizând textul deciziei recurate (f.d. 267-268, vol. I) în coraport cu motivele invocate de recurent, atestă că instanța de apel s-a expus argumentat și motivat asupra aspectelor contestate și în prezentul recurs ordinar, bazându-și just soluția privind respingerea apelului și solicitării părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei, din contul inculpatului în baza prevederilor legale stipulate în art. 227, 228, 229, 143 Cod de procedură penală, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, Colegiul penal invocă că prevederile art. 227 Cod de procedură penală, reglementează care anume cheltuieli sunt incluse în categoria cheltuielilor

judiciare, în această listă nefiind însă incluse cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că: „În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”.

În această ordine de idei, se reține că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - „Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 45, 58, 62, 70, vol. I), fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

8. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în cadrul Procuraturii UTA Găgăuzia, Andronic Natalia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 28 noiembrie 2017, în cauza penală privindul pe **Torgai Iurii Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **04 aprilie 2018.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin